

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 maja 2015 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego P. Terenowa w T. odmówił W. P. prawa do emerytury rolniczej, gdyż nie podlegał on ubezpieczeniu emerytalno – rentowemu przez wymagany okres, tj. co najmniej 25 lat. Wnioskodawca udokumentował staż pracy w rolnictwie wynoszący 20 lat , 10 miesięcy i 18 dni w okresach od 24 lipca 1974 r. do 30 czerwca 1977 r., od 1 stycznia 1984 r. do 31 grudnia 1988 r. oraz od 1 stycznia 1997 r. do 11 grudnia 2009 r. Organ rentowy nie uznał okresu pracy w gospodarstwie rolnym małżonki od 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1983 r. z powodu braku danych odnośnie podlegania i opłacania składek na ubezpieczenie rolnicze we wskazanym czasie. Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy także wskazanych w decyzji okresów zatrudnienia poza rolnictwem oraz okresu służby wojskowej, od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi, gdyż wnioskodawca urodził się po 31 grudnia 1948 r.

/decyzja k. 132 akt KRUS/

Odwołanie od powyższej decyzji w dniu 22 maja 2015 r. wniósł W. P., zarzucając błędne wyliczenie długości czasu podlegania ubezpieczeniu emerytalno – rentowemu poprzez niezaliczenie okresu od 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1983 r. Wniósł o ponowne rozpatrzenie sprawy.

/odwołanie k. 2 – 3/

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, powołując się na argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie - k. 5-6/

Wyrokiem z dnia 14 października 2015 roku Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie W. P. od decyzji z dnia 7 maja 2015 roku.

/wyrok k.14/

Wyrokiem z dnia 2 marca 2017 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi ,na skutek, złożonej przez W. P., apelacji, od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 14 października 2015 roku , uchylił zaskarżony wyrok oraz przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach procesu za drugą instancję. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd Okręgowy przy ponownym rozpoznawaniu sprawy powinien dokonać ustaleń faktycznych na okoliczność prowadzenia w spornych latach przez żonę wnioskodawcy gospodarstwa rolnego i pracy wnioskodawcy w tym gospodarstwie.

/wyrok k.61 oraz uzasadnienie k.62 - 64 odwrót/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca W. P. urodził się (...) Od dnia 10 listopada 2009 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przyznał W. P. bezterminowo , prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy.

/okoliczność bezsporna/

W dniu 16 kwietnia 2015 roku W. P. złożył wniosek o emeryturę, po którego rozpatrzeniu wydano zaskarżoną decyzję.

/wniosek k.119 , decyzja k. 132 akt KRUS/

W. P. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w następujących okresach:

- 1) od 1 stycznia 1984 r. do 31 grudnia 1988 r.
- 2) od 1 stycznia 1997 r. do 30 września 2003 r.
- 3) od 1 października 2003 r. do 11 grudnia 2009 r.

/zaświadczenie k. 121 akt KRUS/

W toku postępowania przed organem rentowym , W. P. udowodnił staż pracy w rolnictwie wynoszący 20 lat , 10 miesięcy i 18 dni, tj. w okresach od 24 lipca 1974 r. do 30 czerwca 1977 r., od 1 stycznia 1984 r. do 31 grudnia 1988 r. oraz od 1 stycznia 1997 r. do 11 grudnia 2009 r.

/decyzja k. 132 akt KRUS/

Okres pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym od 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1983 r. nie został mu uwzględniony przy wyliczaniu świadczenia z systemu powszechnego.

/wykaz k.99/100 plik I akt ZUS/

W dniu 23 grudnia 1972 r. W. P. zawarł związek małżeński z L. W..

/odpis skrócony aktu małżeństwa k. 32/

W okresie od 1 września 1963 r. do 5 maja 1972 r. odwołujący był zatrudniony w (...) T. na stanowisku Kontrolera w D. Kontroli Jakości.

/zaświadczenie k. 11 akt KRUS/

W okresie od 22 października 1969 r. do dnia 14 października 1971 r. odbywał służbę wojskową.

/książeczka wojskowa k. 13 akt KRUS/

W okresie od 9 maja 1972 r. do dnia 23 października 1972 r. był zatrudniony na stanowisku kierowcy w Przedsiębiorstwie (...) w P..

/świadczenie pracy k.14, zaświadczenie k. 15 akt KRUS/

W okresie od 11 stycznia 1973 r. do 31 stycznia 1990 r. był zatrudniony na stanowisku blacharza w Spółdzielni Pracy (...) w Ł..

/świadczenie pracy k.16 akt KRUS/

W okresie od 20 lutego 1990 r. do 31 stycznia 1992 r. był zatrudniony na stanowisku ślusarza w Zakładzie (...) w B..

/świadczenie pracy k.17 akt KRUS/

W okresie od 1 lipca 1992 r. do dnia 31 grudnia 1996 r. prowadził działalność gospodarczą.

/potwierdzenie ubezpieczenia k. 18 akt KRUS/

Od 1976 r. W. P., wspólnie ze swoją żoną L. P., zamieszkiwał w gospodarstwie rolnym , jakie L. P. otrzymała od swoich rodziców. Gospodarstwo rolne liczyło 2 hektary i było zlokalizowane w Jordanowie. W gospodarstwie uprawiano zboża (żyto , pszenicę) , ziemniaki , buraki oraz hodowano drób , świnie , a także krowę. W. P. zajmował się pracą w gospodarstwie rolnym po zakończeniu obowiązków pracowniczych tj. od godziny 16 (od 1973 r. do 1990 r. wnioskodawca wykonywał w pełnym wymiarze , w godzinach od 7 do 15 ,obowiązki pracownicze w zakładzie pracy zlokalizowanym w A. tj. w miejscowości znajdującej się w odległości około 5-7 kilometrów od J.). Wnioskodawca

zajmował się wszelkimi czynnościami jakie wykonuje się w gospodarstwie z uwagi na określoną porę roku. W okresie zimowym zajmował się młóceniem zboża , karmił zwierzęta , wywoził obornik. W porze wiosennej wnioskodawca zajmował się przygotowaniem pola do obsadzenia ziemniakami oraz obsiania zbożem. W lecie, wnioskodawca brał udział w żniwach oraz zajmował się sianokosami. Jesienią zaś ,W. P. zajmował się wykopkami. Codziennymi pracami w gospodarstwie , wnioskodawca zajmował się do późnych godzin wieczornych.

/zeznania świadków : L. P. k.93 – 93 odwrót , B. S. k.93 odwrót , T. W. k.93 odwrót – 94 oraz zeznania wnioskodawcy k.94 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami k.92 odwrót/

W okresie od 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1988 r. L. P. podlegała ubezpieczeniu emerytalnemu rolników. W okresie od 1 lipca 1977 r. do 30 czerwca 1982 r. L. P. podlegała zwolnieniu z opłacania składek na podstawie art.40 ustawy z dnia 27 października 1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeń dla rolników i ich rodzin.

/zaświadczenie k.91/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie ww. dowodów z dokumentów jak i zeznań wnioskodawcy oraz świadków: L. P. , B. S. oraz T. W. . Zeznania świadków nie budzą w ocenie Sądu żadnych wątpliwości, co do ich wiarygodności, albowiem nie są wzajemnie ze sobą, ani też z treścią załączonych do akt sprawy dokumentów sprzeczne. Zeznania wnioskodawcy znajdują potwierdzenie w dowodach z zeznań świadków.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Zgodnie z przepisem **art.19 ust.1** ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r., poz. 277 z późn. zm.) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny określony w ust. 1a i 1 b;
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20.

Stosownie do treści **art.19 ust.1 b pkt 8** ustawy , wiek emerytalny dla mężczyzn urodzonych w okresie od dnia 1 lipca 1949 r. do dnia 30 września 1949 r. wynosi co najmniej 65 lat i 7 miesięcy.

Zgodnie z treścią **art.20 ust.1** ww. ustawy , do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z **art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2** zalicza się okresy:

- 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990;
- 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16 roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.;
- 3) od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi

Okresów, o których mowa w ust.1 nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów (art. 20 ust. 2).

Przepisu ust.1 pkt 3 nie stosuje się do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku. (art. 20 ust. 3)

W rozpoznawanej sprawie spór dotyczył okresu pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym należącym do jego żony w okresie od **1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1983 r.**

Zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy wskazuje ,że w ww. okresie wnioskodawca będąc aktywnym zawodowo (praca w Spółdzielni Pracy (...) w Ł.) , jednocześnie zajmował się prowadzeniem gospodarstwa rolnego

należącego do jego żony. Wnioskodawca zajmował się , w zależności od pory roku , wykonywaniem istotnych dla funkcjonowania gospodarstwa czynnościami. Każdego dnia , po zakończeniu czynności pracowniczych i powrocie do domu , W. P. do późnych godzin wieczornych prowadził gospodarstwo i tym samym , jego działania nie miały charakteru incydentalnego. W tym miejscu wskazać należy ,że orzecznictwo dotyczące możliwości doliczenia do ogólnego stażu pracy okresów prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16 roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r. zarówno w rozumieniu art. 10 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz.887 z późn. zm.) , jak i art. 20 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników odwołuje się do pojęcia domownika rolnika w rozumieniu art. 6 pkt 2 cyt. ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. W tym zakresie kładzie się nacisk na stałość wykonywania pracy w gospodarstwie, co nie musi oznaczać codziennego wykonywania czynności rolniczych, ale gotowość (dyspozycyjność) do podjęcia pracy rolniczej, z czym wiąże się też wymóg zamieszkiwania osoby bliskiej rolnikowi co najmniej w pobliżu gospodarstwa rolnego. Tym kryteriom zazwyczaj odpowiada praca domownika rolnika, który świadczy określone prace stale (codziennie) w wymiarze niemniejszym niż połowa etatu (por. wyrok SA w Krakowie z dnia 2 lipca 2013 r., III AUa 748/13, Legalis nr 1024446).

Przesłanki powyższe w niniejszej sprawie zostały przez W. P. spełnione. Dlatego też Sąd doliczył mu , stosownie do treści art.20 ust.1 pkt 2 ww. ustawy, do stażu pracy uprawniającego do wcześniejszej emerytury rolniczej okres pracy w gospodarstwie rolnym żony od 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1982 r. i tym samym legitymuje się on ponad 25-letnim okresem podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników.

Na marginesie tylko zauważyć wypada, że wcześniej w tożsamym stanie faktycznym (wnioskodawca od 11 stycznia 1973 r. pozostawał w stosunku pracy) sam organ rentowy zaliczył wnioskodawcy do stażu ubezpieczeniowego okres pracy w gospodarstwie rolnym żony od 24 lipca 1974 r. do 30 czerwca 1977 r. Podkreślić także należy , że co prawda od 1 lipca 1977 r. żona wnioskodawcy była zwolniona z obowiązku opłacania składek na fundusz emerytalny rolników , ale w żaden sposób okoliczność ta nie może decydować o zaliczeniu wnioskodawcy okresu pracy w gospodarstwie rolnym żony. O możliwości zaliczenia określonego okresu jako okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników , decyduje bowiem spełnienie warunków określonych w art.20 ust.1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy na podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał W. P. prawo do emerytury rolniczej od dnia 16 kwietnia 2015 r.

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy.
2. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie złożenia apelacji.

S.B.